

HERBERT MARCUSE (1889. – 1979.)

SADRŽAJ

1, ŽIVOT I DJELA

1. ŽIVOT I DJELA

Rodio se u Berlinu, a umro je u Starnbergu kod Münchena. Marcuse je revolucijom želio dospjeti do novoga čovjeka. Tako njegova misao kruži oko revolucije. U tom se smislu počeo intenzivnije baviti filozofijom i psihoanalizom. I Marcuse je, kao i ostali pripadnici pravca »kritičke teorije« bio židovskog porijekla.

Studirao je u Freiburgu gdje je i doktorirao s radnjom o umjetničkom romanu. Po završetku doktorata vraća se u Berlin i zapošljava se u izdavaštvu da bi se nakon nekog vremena ponovno vratio studiju. Pohađa predavanja kod Husserla i Heideggera u Freiburgu. U to je doba pokušavao Husserlovu i Heideggerovu misao spajati s marksizmom. Želio je napisati habilitacijsku radnju o Hegelu kod Heideggera.

1932. godine dolazi u kontakt s »Institutom za socijalna istraživanja« u Frankfurtu. No kad je Institut morao emigrirati najprije u Švicarsku pa u Ameriku, Marcuse je velikim dijelom doprinio časopisu Instituta (*Časopis za socijalna istraživanja*). Cilj rada Instituta bio je kako je već spomenuto, zaokružena i interdisciplinarna »kritička teorija« tadašnjeg društva. Marcuse je cilj društva nastojao potražiti u sreći čovjeka. To svjedoče njegova djela pod naslovima: *Filozofija i kritična teorija*, *O kritici hedonizma* te studija o Hegelu izdana pod naslovom *Reason and Revolution*. Kad je Institut zapao u novčane neprilike Marcuse se zaposlio u američkoj vladi. Pristao je na suradnju kao marksist s kapitalistima jer se zajedno želio boriti protiv Hitlera.

Tek se 1950. godine ponovno vratio znanstvenom radu najprije na ruskom institutu pri Columbia sveučilištu, a zatim na Harvardu. Iz tog vremena poznata je Marcuseova studija pod naslovom *Društvena nauka sovjetskog marksizma*. 1955. izdaje studiju pod naslovom *Struktura nagona i društvo* te 1964. *Jednodimenzionalni čovjek*.

Struktura nagona i društvo je Marcuseovo djelo koje više prožeto baštinom S. Freuda nego li K. Marxa (posebno Freudovom psihoanalizom i teorijom kulture). U djelu *Jednodimenzionalni čovjek* Marcuse se vraća Marxu i njegovoj teoriji postvarenja i fetišizma robe kako bi iskritizirao suvremene tendencije čovjeka unutar društva. Marcuse naime smatra kako su tehnika i znanost postale ideologije. Tehnički napredak omogućuje visoki životni

standard koji zadovoljava krive potrebe koje zarobljavaju pojedinca.

U poznim se svojim radovima Marcuse bavio uglavnom idejom kako nadvladati totalnu ideologizaciju. Tako je šezdesetih godina sam postao ideolog pokreta studenata protiv rata u Vijetnamu. Smatrao je naime da su studenti mogući katalizator revolucije i to novom senzibilizacijom (estetikom i ženskim pokretima).